61. YILINDA HESAP UZMANLARI KURULU

NİHAT UZUNOĞLU
Baş Hesap Uzmanı
Maliye Hesap Uzmanları Derneği Başkanı

“Arife tarif gerekmez" demiş Atalarımız. Bunu söylerken; bir konu tam olarak anlatılmasa bile konu hakkında az çok bilgisi olanların konuyu anlayabileceklerini vurgulamışlardır. Yani bazı kişilere bazı konular anlatmak, olayları tanımlamak için konunun tamamından bahsetmeye gerek yoktur. Bilen bilmektedir. Onlar için küçük bir ipucu bile yeterli olmakta, belli bazı kavramlar onlara otomatik olarak bazı şeyleri hatırlatmaktadır.
Kelime veya kavramların kişi veya olayları tanımlaması; bazı kavramların sanki bazı kişiler veya gruplar için kullanılıyor olması; bir başka değişle bu kavramların otomatik olarak belli olay, kişi veya grupları çağrıştırması; toplumsal hayatın hemen her alanında; sporda, sanatta, bilimde, politikada ve diğer konularda karşımıza çıkabilmektedir. Kelime veya kavramların çağrıştırdığı olgu; bazen bir kişi, bazen bir kurum, bazen bir ülke, bazen bir grup, bazen bir olay veya herhangi bir şey olabilmektedir. Bu kelime veya kavramlarla olgular çoğunlukla karşılıklı olarak ta birbirlerini çağrıştırırlar. Örneğin; bugün Leonardo Da Vinci denildiği zaman akla nasıl Mona Lisa gelmekte ise Mona Lisa denilince de akla Leonardo Da Vinci gelmektedir. Benzer şekilde Eyfel Kulesi denilince akla Paris, Paris denilince Eyfel Kulesi; Samba denilince Brezilya, Brezilya denilince samba veya futbol; hamsi denilince Karadeniz Bölgesi, Karadeniz denilince hamsi kavramları gelmektedir. Bunun örneklerini hayatın her alanında çoğaltabiliriz. Yani bazı kavramlar veya işaretler bazı şeylerin tabiri caizse adeta alamet-i farikası haline gelmişlerdir.
Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde; "bilim ve sanat alanında üstün bilgisi ve yeteneği olan kimse" olarak tanımlanan "Üstad" kelimesi de yukarıda bahsedilen alamet-i farika mahiyetinde olan kelimelerden bir tanesidir. Halk arasındaki yaygın kullanımıyla "bir işin erbabı, o işi en iyi yapan kişi, o işin ustası" olarak tanımlanabilecek "Üstad" kelimesi, toplumsal hayatta pek çok meslekte kullanılan bir kavram olmakla birlikte en yaygın kullanım alanlarından bir tanesi de konumuz olan Maliye Camiasıdır.
Tüm denetim elemanlarının mesleğe alınışlarından itibaren yetiştirilmelerinde usta - çırak ilişkisini anımsatan bir eğitim yöntemi esas alınır. Bu yöntemde; daha önce aynı mesleğe girmiş olan kıdemli meslek mensupları, mesleğe yeni başlayanlara mesleğin esaslarını ve detaylarını anlatmakta ve onların yetiştirilmelerini sağlamaktadırlar. Bu eğitim, bir taraftan konuyla ilgili mevzuatın anlatıldığı teorik eğitim olduğu gibi bizzat olayların içinde yaşayarak aktarılan pratik eğitim şeklinde de olabilmektedir. Hatta işin özünün teorik eğitimden çok pratik eğitim olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.
Bu eğitim sürecinde mesleğe yeni başlayan kişi "çırak", mesleğin kıdemlisi ise "usta" rollerini üstlenmektedir. Bu süreçte, söz konusu kurumlardaki ustanın diğer ve bilinen adı ise "Üstad"dır. Mesleğe yeni başlayanlar için çoğu zaman bu kavram başlangıçta pek bir anlam ifade edemeyebilmekte, sadece kendinden kıdemliler için kullanılması zorunlu kılınan bir kavrammış gibi değerlendirilebilmektedir. Bu kişiler, söz konusu kavramın anlamını ancak zamanla anlayabilmekte ve bunun sadece bir hitap şekli değil söz konusu meslek için bir yaşam biçimi hatta bu kavramın kendisine o şekilde hitap edilen kişiyi en iyi tanımlayan isim, onların alamet-i farikası olduğunu da öğrenmektedirler.
Kendi alanında en üst düzeyde vergi incelemesinin yanı sıra, yine çok özellikli olan her türlü ekonomik ve mali alandaki incelemeleri de yapan Hesap Uzmanları ve onların bağlı olduğu Hesap Uzmanları Kurulu için yukarıda anlatılan "Üstad" kavramının genel anlamı dışında başka anlamları da bulunmakta ve bu Camia mensupları için söz konusu kavram çok farklı duygular ifade etmektedir.

Bu yıl 61. kuruluş yılını kutlayan Hesap Uzmanları Kurulu için kurulduğu andan itibaren eğitim, en önemli işlevlerden biri olmuştur. Hesap Uzmanları Camiası için eğitim, hem araç hem de amaç fonksiyonu üstlenmiştir. Araçtır; çünkü mesleğe yeni başlayan bir Hesap Uzman Yardımcısının iyi bir Hesap Uzmanı olabilmesinin yolu eğitimden geçmektedir. Amaçtır; çünkü Hesap Uzmanları Kurulu ve Hesap Uzmanının fonksiyonu sadece kendi mensuplarını eğitmek değil, sahip olduğu engin bilgi birikimi ve tecrübesini aynı zamanda hem tüm Maliye personeline sunarak onların da iyi bir maliyeci olmalarına katkıda bulunmak hem de konunun diğer tarafı olan mükellefleri her konuda bilgilendirmek ve eğitmektir.

Hesap Uzmanları Kurulu'nun kendi mensuplarını yetiştirme konusundaki başarısı için fazla bir şey söylemeye gerek yok. Bu husus, yazımızın başlangıcında değindiğimiz deyim ve kavramlar için en güzel örnekleri oluşturacak ölçüde net ve açıktır. Hesap Uzmanlarının kuruldukları andan itibaren yaptıkları çok önemli işler ile kamu ve özel sektörde her zaman aranılan ve tercih edilen meslek mensubu olmaları, Hesap Uzmanlarının ne denli iyi eğitildiklerinin ve yetiştirildiklerinin en güzel karinesidir. Bu süreç içersinde yukarıda değindiğimiz usta-çırak ilişkisinin en güzel ve olumlu sonuçlarını görürüz. Bu eğitim sürecinde "Üstad" olan Hesap Uzmanı için refakatine verilen Hesap Uzman Yardımcısının eğitilmesi ve iyi bir Hesap Uzmanı olmasına katkıda bulunulması en önemli görevdir ve O'nun en özel fonksiyonudur. Hem teorik hem de pratik eğitimi kapsayan bu süreç, sadece mesleğe yönelik mevzuat eğitimini kapsamamakta, aynı zamanda bir davranış mesleği olan Hesap Uzmanlığı için gerekli davranış ve bu meslek için çok önemli olan etik kuralların öğretilmesi ve yerleştirilmesini de içermektedir. Bunun yanında Hesap Uzmanının her şeyden önce iyi bir insan, toplum sorunları için duyarlı bir vatandaş olmasının temelleri de bu süreçte atılmaktadır. Bu eğitim sayesinde Hesap Uzmanları, toplum sorunlarına duyarlı, hukukun üstünlüğüne, demokratik ve laik Cumhuriyet ile Atatürk İlke ve İnkılâplarına sonuna kadar bağlı bireyler olarak mesleklerini en iyi şekilde yapan ve imrenilen kişiler olmaktadırlar. Bütün bunlar yapılırken Üstad, karşısındakinin insan olduğunu hiçbir zaman unutmamakta ve O'nu asla ezilmesi ve aşağılanması gereken bir "çömez" olarak değerlendirmemektedir. Bunun sonucu olarak da bu eğitim sürecinde ortaya çıkan karşılıklı saygı ve sevgi ilişkisi bir ömür boyu sürmektedir.

Bu yazımızda asıl vurgulamak istediğimiz konu, Hesap Uzmanlarının kendi iç eğitimleri değil, belki onun kadar önemli olan diğer Maliye mensupları ile mükelleflerin de eğitiminde gösterdikleri katkı ve duyarlılıktır. Hesap Uzmanları, sahip oldukları bilgi birikimi ve tecrübeleri hiçbir zaman kendi uhdelerinde saklamamışlar, bunları paylaşmaktan kaçınmamışlardır. Hatta bu bilgileri başkalarına aktarmayı bir misyon olarak da üstlenmişlerdir. Maliye teşkilatındaki diğer birimlerde çalışan personelin eğitiminde Hesap Uzmanları gerek bizzat eğitime katılmak suretiyle gerekse de bu konuda yaptıkları araştırma ve incelemeler ile yayınladıkları yazılar ve kitaplarla her zaman önemli katkıda bulunmuşlardır. Bu insanlar da karşılaştıkları her sorunda Hesap Uzmanlarını her zaman en önce başvurulan bir kaynak, bir kurtarıcı olarak görmüşler ve bu düşüncelerinde de yanılmamışlardır. Çünkü onlar bilmektedirler ki eğer bir sorun varsa bu konunun çözümü de öncelikle Hesap Uzmanlarındadır. Bu sorunun çözümünü en iyi Hesap Uzmanları bilmektedir.

Hesap Uzmanları; sadece Maliye teşkilatı için değil, konuyla ilgili diğer çevreler için de en önemli yardımcı ve eğitimcidir. Her alanda işini en iyi şekilde yapan Hesap Uzmanları, bir taraftan işini yaparken aynı zamanda muhataplarını eğitmektedirler de. Hesap Uzmanı tarafından incelenen bir mükellef, inceleme sonucunda belki canı yanmış bile olsa pek çok şeyi de öğrenmiş olduğunu fark etmektedir. Bu eğitim mesleki yönde olabildiği gibi davranış ve insan ilişkileri açısından da olabilmektedir. Böylece Hesap Uzmanları, vergi bilincinin yerleşmesi ve vergiye gönüllü uyum çalışmalarına önemli katkılarda bulunurken, maliyenin gülen yüzünü de oluşturmaktadırlar. Öte yandan yine Hesap Uzmanları tarafından yazılmış

pek çok kitap ve makale, yapılan araştırma ve incelemeler; konuyla ilgili tüm kesim tarafından ilk başvuru kaynağı olma niteliği taşımakta ve bu konuda da Hesap Uzmanları öncülüğünü sürdürmektedir.

Görüldüğü üzere Hesap Uzmanları Kurulu, öncelikle kendi mensuplarını, kurulduğu 1945 Yılından beri çok iyi eğitmektedir. Bu eğitim sayesinde Kurul ve O'nun mensupları bağımsız ve tarafsız biçimde yaptıkları işler ve üstlendikleri fonksiyon itibariyle artık vazgeçilemez bir kurum ve Camia haline gelmişlerdir. Bu nitelikleri itibariyle Hesap Uzmanları, sadece kendi mensuplarının değil konuyla ilgili tüm kesimlerin eğitimine sağladıkları katkı ve alanında üstlendiği fonksiyon nedeniyle "Üstad"lık kavramı ile bir anlamda özdeş hale gelmişler, Hesap Uzmanlığı ve Üstadlık kavramları yazımızın başlangıcında ifade ettiğimiz birbirini çağrıştıran kavramların güzel bir örneğini oluşturmuşlardır. Bütün bunlar, Hesap Uzmanları açısından "Üstad" kavramının anlamını çok daha farklı bir boyuta taşımış ve bunun sadece kendi mensupları arasında kullanılan bir unvan olmasının dışında Onlara "Maliye Camiasının Üstadları" olma gibi fazlasıyla hak ettikleri bir fonksiyonu da yüklemiştir.

Hesap Uzmanlarının bu unvanı almalarında kuşkusuz en büyük etken, başta rahmetli Ali ALAYBEK Üstadımızın önderliğinde 61 yıl önce Hesap Uzmanları Kurulu'nun kurulmasına öncülük eden çok değerli Üstadlarımız olmak üzere Onlardan sonra bayrağı devralan ve tek amaçları bu bayrağı daha ileri götürmek olan bütün Kurul mensuplarının özverili çalışmaları ve işlerinde gösterdikleri olağanüstü çabalardır. Bu doğrultuda emeği geçen tüm Üstadlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz. Onlardan sonra bayrağı devralan yeni kuşakların da yaşanan bütün sıkıntılara rağmen bu hizmet yarışına ilişkin bayrağı daha yükseklere çıkarmak ülküsünden asla vazgeçmeyeceklerine inanıyoruz.

Bu vesileyle mensubu olmaktan büyük onur duyduğumuz Hesap Uzmanları Kurulu'nun 61. kuruluş yıldönümünü kutluyor, Ülke hizmetinde nice 61. yıllar dileğiyle bu uğurda emeği geçen tüm Üstadlarımıza bir kez daha şükran ve saygılarımızı sunu-yoruz.